

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22770 - Fisioteràpia en Gerontologia / 1
Titulació	Grau de Fisioteràpia (Pla 2016) - Tercer curs
Crèdits	3
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Castellà

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Rosalinda Romero Godoy <i>Responsable</i> r.romero@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
Alicia Moratiel Turienzo a.moratiel@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

Contextualització

En aquesta assignatura s'abordaran la valoració, eines, models i tècniques específiques aplicades a processos patològics i de salut a les persones majors. Els objectius fundamentals són que l'alumne conegui i compregui les alteracions estructurals, fisiològiques, funcionals i de la conducta en la població anciana. Coneixer el contexte social i polític de l'atenció a la salut en població anciana. Valorar l'estat funcional dels pacients ancians, considerant els aspectes físics, psicològics i socials. Analitzar i abordar desde el punt de vista fisioterapèutic l'atenció a grups de població que per les seves característiques precisen d'una especial atenció en la promoció de la salut i en la prevenció i l'aparició de distintes disfuncions i patologies. Se preten que l'alumne assumeixi integritat i valors professionals propis de la professió de fisioterapeuta, respectant en tot moment els principis de igualtat de gènere. Aquesta assignatura guarda una relació estreta amb altres assignatures impartides al llarg del grau, de manera que se recomana haver assumit les competències desenvolupades.

Avis: el plagi es considera frau en l'evaluació en tots els casos, per lo que se regularà lo establert en l' article 32 del Reglament Acadèmic.

L' assignatura es desenvolupa baix l'e para de la LOP 15/1999, per lo que no es permet ningun tipus de gravació de la mateixa sense permís explícit del professor, ni l'us fraudulent del seu contingut o materials.

Requisits

Guia docent

Recomanables

-Anatomia general - Fisiologia humana - Anatomia del SNME - Fisioteràpia del moviment - Fonaments de Fisioteràpia - Fonaments d'estadística aplicada a les ciències de la salut - Salut pública - Fisioteràpia comunitària - Procediments generals en Fisioteràpia I i II

Competències

Específiques

- * E3- Coneixer i comprendre els mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutiques, encaminats tant a la terapèutica pròpiament dita a aplicar en la clínica per la reeducació o recuperació funcional, com a la realització d'activitats dirigides a la promoció i manteniment de la salut.
- * E5-Valorar l'estat funcional del pacient, considerant els aspectes físics, psicològics i socials.
- * E11- Proporcionar una atenció de fisioteràpia eficaç, otorgant una assistència integral als pacients.
- * E12- Intervenir en els àmbits de promoció, prevenció i recuperació de la salut.
- * E13- Saber treballar en equips professionals com unitat bàsica en la que s'estructuren de forma unió o multidisciplinària i interdisciplinària els professionals i demés personal de les organitzacions assistencials.

Genèriques

- * G1- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- * G12- Habilitats en les relacions interpersonals.
- * G13- Reconeixement a la diversitat i la multiculturalitat.
- * G19- Motivació per la qualitat.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

- T.1. Conceptes bàsics de geriatria i gerontologia
  - Bases biològiques de l'envelliment.
  - Fisiologia de l'envelliment
- T.2. Geriatria preventiva. Envelliment actiu
  - Fragilitat població geriàtrica. Valoració integral de l'ancià. Salut i activitat física en l'ancià.
  - Programes d'activitat física en l'ancià. Fisioteràpia i balneari.
- T.3. Grans síndromes geriàtriques.
  - Síndrome d'immobilització. Caigudes en l'ancià. Equilibri i mobilitat.. Úlceres per pressió en l'ancià.
- T.4. Malalties prevalents en l'ancià

Guia docent

Deteriorament cognitiu i demències. Parkinson. Osteoporosis

T.5. Entorn sociosanitari

Nivells assistencials en geriatría. Rehabilitació en les centres gerontològics.

Metodologia docent

Activitats de treball presencial (1,2 crèdits, 30 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classe magistral participativa	Grup gran (G)	Es preten que l'alumne adquireixi els coneixaments bàsics de l'abordatge fisioteràpic de la població en situació de risc que s'aborden en aquesta assignatura.	12
Seminaris i tallers	Classes teoricopràcticas	Grup mitjà 2 (X)	En aquests seminaris es profunditza en major mesura sobre temes treballats en les classes teòriques d'aquesta assignatura. Elaboració d'un programa de salut i activitat física per a majors tenint en compte les necessitats de la població geriàtrica (15% qualificació final. No recuperable)	9
Classes de laboratori	Clases teoricopràcticas	Grup petit (P)	Se treballarà la part teòrica de l'assignatura, tècniques metodològiques específiques relacionades en la gent gran. Integrant tècniques de valoració com mètodes, procediments i actuacions fisioteràpiques encaminades a la teraèutica en la finalitat de dissenyar un pla d'intervenció de fisioteràpia adient a cada cas. Entrega d'un treball de sessió de gerontogimnasia i exposar-lo a classe (20% qualificació final. No recuperable)	6
Avaluació	Examen teòric parcial	Grup gran (G)	Proves objectives (no recuperable). Realització per part de l'alumne de una prova evaluativa escritatipus test i/o desenvolupament curt en las dates previstes en el cronograma de l'assignatura.	1
Avaluació	Examen teoric final	Grup gran (G)	Proves objectives (recuperable). Realització per part de l'alumne de una prova evaluativa escritatipus test en la data establerta en els períodes evaluatius (complementari i extraordinari) prevists per l'any acadèmic en curs. l'alumne deurà obtenir una nota mínima de 5 en aquesta activitat evaluativa.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informarà els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Preparació i estudi del temes continus	L'alumne te que profunditzar en matèria de cada tema mitjançant la bibliografia recomenada, les lectures i matèries senyalades en les classes teòricasi pràcticas per adquirir els coneixaments relatius als continguts pertinents a l'assignatura.	15
Estudi i treball autònom individual o en grup	Casos pràctics	Elaboració por part del grup d'un cas pràctic i un projecte d'intervenció per a promoció de la salut.	30

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Classes teoricopràcticas

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Proves objectives (no recuperable)
Descripció	En aquests seminaris es profunditza en major mesura sobre temes treballats en les classes teòriques d'aquesta assignatura. Elaboració d'un programa de salut i activitat física per a majors tenint en compte les necessitats de la població geriàtrica (15% qualificació final. No recuperable)
Criteris d'avaluació	Es valorarà l'adequació del treball als estàndards indicats en el desenvolupament de l'assignatura tenint en compte les necessitats de la població geriàtrica.

Percentatge de la qualificació final: 15%

Clases teoricopràcticas

Modalitat	Classes de laboratori
Tècnica	Proves objectives (no recuperable)
Descripció	Se treballarà la part teòrics de l'assignatura, tècniques metodològiques específiques relacionades en la gent gran. Integrant tècniques de valoració com mètodes, procediments i actuacions fisioteràpiques encaminades

Guia docent

Criteris d'avaluació	a la teraèutica en la finalitat de dissenyar un plà d'intervenció de fisioteràpia adient a cada cas. Entrega d'un treball de sessió de gerontogimnasia i exposar-lo a classe (20% qualificació final. No recuperable) Es valorarà l'adequació del treball als estàndards indicats en el desenvolupament de l'assignatura, així com la competència comunicativa oral en la seva exposició pública
----------------------	---

Percentatge de la qualificació final: 20%

Examen teòric parcial

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (no recuperable)
Descripció	Proves objectives (no recuperable). Realització per part de l'alumne de una prova evaluativa escritatipus test i/o desenvolupament curt en las dates previstes en el cronograma de l'assignatura.
Criteris d'avaluació	Proves objectives (no recuperable). Realització per part de l'alumne de una prova evaluativa escritatipus test i/o desenvolupament curt en las dates previstes en el cronograma de l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 15%

Examen teòric final

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Proves objectives (recuperable). Realització per part de l'alumne de una prova evaluativa escritatipus test en la data establerta en els períodes evaluatius (complementari i extraordinari) prevists per l'any acadèmic en curs. l'alumne deurà obtenir una nota mínima de 5 en aquesta activitat evaluativa.
Criteris d'avaluació	Proves objectives (recuperable). Realització per part de l'alumne de una prova evaluativa escrita tipus test en la data establerta en els períodes evaluatius (complementari i extraordinari) prevists per l'any acadèmic en curs. l'alumne deurà obtenir una nota mínima de 5 en aquesta activitat evaluativa.

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- Gonzalez Gallego J. Desarrollo de una batería de test para la valoración de la capacidad funcional en las personas mayores (VACAFUN-ancianos) y su relación con los estilos de vida, el bienestar y la salud. León: IMSERSO. 2006.
- Delgado Ojeda MA. Rehabilitación y fisioterapia en geriatría. Formación Alcalá. Jaen. 2004.
- Guía de prescripció d'exercici físic per a la Salut. Generalitat de Catalunya. 2007.
- González R. Rehabilitación médica en ancianos. Barcelona: Ed. Masson;1995. p. 49-57.
- Ribera JM, Gil P. Prevención en Geriatria: ¿Es posible?. Madrid: Ed Edimsa; 2004. p. 45-51.
- De Febrer de los Ríos A, Soler Vila A. Cuerpo, dinamismo y vejez. Barcelona: Inde;1989.
- Coutier D, Camus Y, Sarkar A. Actividades físicas y reacción. Madrid: Gymnos;1990.
- García Nuñez JA, Fernández Vidal F. Juego y psicomotricidad. Madrid: CEPE; 1989.
- García Nuñez JA, Morales González JM. Psicomotricidad y ancianidad. Un programade estimulación psicomotriz en la tercera edad. Madrid: CEPE; 1997.
- Katz de Armoza M. Técnicas corporales para la tercera edad 2a ed. Barcelona:Paidos;1994.
- Meléndez A. Actividades físicas para mayores. Las razones para hacer ejercicio.Madrid: Gymnos; 2000.
- Pont Geis P. Tercera edad, actividad física y salud. Teoría y práctica. 5a ed. Barcelona:Paidotribo;2001.

Guia docent

- C. Sobera Echezarreta . Manual para la estimulación de los enfermos de Alzheimer en domicilio. Fundación Pfizer . Madrid 2002.
- González, R. Enfermedad de Alzheimer. Clínica, tratamiento y rehabilitación. Masson, 2000.
- Bazo, M.T. Envejecimiento y sociedad: una perspectiva internacional. Panamericana, 1999.
- Chapical Jiménez, A. Involuciones en el anciano y otras disfunciones de origen neurológico. Guía práctica para el entrenamiento de la independencia personal en terapia ocupacional. Masson, 1999.
- Pont, P. Tercera edad, actividad física y salud. Teoría y práctica. Paidotribo, 2000.
- Louvard, A. Fichas de ejercicios para la tercera edad. Hispano Europea S.A, 1996.
- Rose, D. Equilibrio y movilidad con personas mayores. Paidotribo, 2014.
- Manual del fisioterapeuta de instituciones sociosanitarias: general, discapacidad, ergonomía-daño corporal y geriatría. Colección sanitaria. Edit. MAD, 2016.

Bibliografía complementària

- Katzman R. The aging brain. Arch Neurol. 1998;54:1201-5.
- Jain KK. Neurologic disorders of aging. Neurology Medlink. 2016.
- Rodríguez Díaz O. The elderly functional rehabilitation. MIDISAN; 2009;13(5).
- Lavedán Santamaría A, Jürschik Giménez P, Botigué Satorra T, Nuin Orrio C, Viladrosa Montoy M. Prevalence and associated factors of falls in community-dwelling elderly Author links open overlay panel. Aten Primaria. June–July 2015 ;47(6) : 367-375.
- [Http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs344/es/](http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs344/es/)
- European Network for Safety among Elderly (EUNESE) Partners. Five-Year Strategic Plan for the Prevention of Unintentional Injuries among EU Senior Citizens, Athens, 2006.
- Martínez Muñoz LF, Santos Pastor ML y Casimiro Andujar AJ. Condición física y salud: un modelo didáctico de sesión para personas mayores. Rev.int.med.cienc.act.fis.deporte. junio 2009; 9 (34): 140-157 .
- Howe T, Rochester L, Neil F, Skelton D, Ballinger C. Ejercicio para mejorar el equilibrio en personas mayores. Cochrane Database of Systematic Reviews 2012 Issue 5. Art.
- Consell de Mallorca. Departament de Benestar i Drets Socials. Institut Mallorquí d Afers Socials: <http://www.imasmallorca.net/es/unprograma/117>
- Servicios de respiro familiar. Equipo del programa de apoyo de familias. Cuadernos de buenas prácticas FEAPS. FEAPS: Madrid. 2008.
- Plan de acción sanitaria en el ámbito sociosanitario del servicio de salud. Govern de les Illes Balears. Conselleria de salut i consum. Ib-Salut. 2010.
- Asociación Española Parkinson <http://www.fedeparkinson.org/index.php?r=site/index&title=home&idm=1>
- National Institute of Neurological Disorder and Stroke. https://espanol.ninds.nih.gov/trastornos/parkinson_disease_spanish.htm

